

Gres:

Malamo - Kloosteret.

(1915.)

(Politiken 31-12-1915.)

Valamo-Klostret. (Af) Tres.

(København 1915.)

Walamo-Klosteret.

(Viborg—Imatra—Vuoksen—Ladoga—Walamo—Sordavala—Viborg).

Vi skildrede paa forrige Finlands-side Begyndelsen af denne Syvdages-Rundtur i det østlige Finland, Dagene fra Mandag til Torsdag Eftermiddag.

Ved Firetiden lægger Damperen til ved Hovedøen i Walamos Øgruppe. Langt ud over Ladogasøen har den været synlig med sine bratte Skrænter, sin tætte Skov og Taarnet paa Klosterets Hovedkirke ragende op.

Denne Øgruppe med sine fyrretyve Smaasøer omkring Hovedøen, liggende ensomt ude i Ladogas Hav, fjernt fra Menneskeboliger—til nærmeste Skærgaard udfor Sordavala er der 25 km, og til Fastlandet ved Byen 40 km—var som skabt for Mænd, der flyede Verden for at dyrke Gud og redde deres Sjæle i Ensomheden. Allerede i Aaret 992 kom der da to Munke, Sergej og Herman, helt nede fra Klostrene paa Athos ved Ægæerhavet og slog sig ned her. Og omkring dem samlede sig andre, der flygtede fra Livets Strid, fra de evige Grænsestridigheder til et trygt Fristed. Hvordan Klosterets Forhold har været ordnede i de første Aarhundreder, véd vi ikke noget om. Det har vel mindre været et strengt, regelbundet Kloster end en Række Eremiter. Og herfra udgik en græsk-katolsk Mission i Karelen, den østlige Del af Finland.

Da Svenskerne fik Magten i Finland, truedes naturligvis dette Grænsekloster, selv om det laa godt beskyttet ved sin afsides Beliggenhed. Efter en Tradition i Klosteret skal den svenske Konge Magnus Smek saaledes have været paa Hærgningstog mod Øen, men Munkenes Bønner afværgede Faren. Stormen slog hans Skibe itu mod Klipperne, Kongen kom ene i Land paa en Planke, gik ind i Broderskabet og døde i Klosteret. Paa den gamle Begravelsesplads bag Hovedklosteret vises endnu hans Gravsted med en lang Indskrift om hans Omvendelse. Efter den mere verdslige Historie-skrivning flygtede Kongen til Norge, levede dér mange Aar og druknede omsider. 1611 skal de la Gardies svenske Tropper have hjemsøgt Øen, Munkene være flygtet og svenske Kolonister have indtaget deres Plads. Men under den store nordiske Krig fik Russerne Magten i disse Egne. Klosteret tog atter Vækst, og i 1821 ophøjedes det til et Kloster af første Rang.

Det moderne Walamo med sine storlaaede Bygninger og sine mange, rigt smykkede Kirker er fremstaaet i det sidste halve Aarhundrede, under en kraftig og klog Forstanders Ledelse, Igumen Damaskins. Han havde en Snes Aar været Klosterbroder, da han 1892 ophøjedes til Igumen, den højeste Værdighed indenfor Walamos Kloster-samfund. Foruden Hovedklosteret fandtes der da rundt om paa Øen en Del mindre Afdelinger, Fortsættelser af de gamle Eremiter. Deres Bygninger var meget brøstfældige, Munkenes Celler yderst usunde og Forholdene i det hele lidet tilfredsstillende. Damaskin, der selv havde prøvet Livet i et saadant Eremitbo, tog sig paa at reformere sit Samfund. I sin mere end 40 Aar lange Regeringstid istandsatte han de gamle Bygninger, byggede nye Kirker og Celler for Munkene, rejste et Herberge for Pilgrimmene og rejste, sammen med Arkitekten Gornostajef, det moderne Walamo. Tiden var ham gunstig. Klosterets Anseelse som Valfartssted var i Stigning, og ved Aaret 1850 kom der regelmæssig Dampskibsfart paa Søen

til St. Petersburg. Og Damaskin havde yderligere det Held at faa Efterfølgere, der i administrativ Dygtighed var ham værdige. Klosteret er derfor stadig gaaet frem i Anseelse og Herlighed.

I Hotellet, der ligger ovenfor Haven, ved Siden af Klosteret, er der Herberge for 200 Personer. Det er gratis, men man giver ved Afrejsen 1 à 2 Mk. pr. Dag til Hotellets Forstander. Mad maa man derimod helst selv medbringe. Mandlige Gæster kan deltage i Munkenes Maaltider, ved hvilke der dog ikke serveres Kød. Tobaksrygning, Jagt og Fiskeri er forbudt paa Øen. Særlig under Peter-Pauls-Festen (27.—30. Juni, efter russiske Kalender) kommer Tusinder af russiske Pilgrimme til Walamo.

Fra Damperens Anlægsbro fører en mægtig Trappes 62 Trin op til Pladsen foran Klosteret. (Til højre gaar en Vej til Hotellet). Klosteret danner en Firkant med to Klostergaarde. Gennem den hellige Port kommer man ind i den første, mindre Gaard, til hvilken bl. a. de saakaldte kejserlige Celler vender ud, hvor Alexander I og II under deres Besøg paa Klosteret havde Bolig.

I den anden, større Klostergaard ligger til højre den vældige Preobraschenska-Kirke, opført 1887—90 for at huse den stadigt voksende Pilgrimsskare. Dens rigt forgyldte Taarn med den uhyre Klokke, hvis Kalden skal kunne høres 40 km ud over Søen, er 68 m. højt (Udsigten fra Taarnet). Kirken er opført over den ældre Kirke med de to Klostergrundlæggeres Grave. Særlig de natlige Messer i den pragtfulde Kirke skal være af stærk, gribende Virkning.

Bagsiden af Klostergaarden optages af den lille Gudsmoders Kirke, der benyttes om Vinteren, da den kan opvarmes, Apoteket og Klosterets Madsale. Disse kan som nævnt besøges af mandlige Gæster, der ogsaa kan deltage i Maaltiderne. Bordene staar i 3 lange Rækker. Maden sættes frem i Fad paa hvert Bord og saltet af en af Munkene. Kniv og Gaffel bruges ikke, kun Ske. Man spiser hurtigt og i Tavshed. Thi under Maaltidet forelæser en af de yngre Munke Kapitler af Klosterets Historie eller den hellige Skrift. For Enden af den midterste Bordrække sidder Igumen, omgivet af de højeste blandt Brødrene.

I Klosterets umiddelbare Nærhed ligger Klosterhaven—Munkene har paa Udstillinger faaet baade Guld- og Sølvmedailler for deres Gartnerkunst—den gamle Kirkegaard og den ny Kirkegaard med Damaskins sidste Byggeværk, Kapellet, hvor den virksomme Igumen ligger jordet, og hvor der findes flere udmærkede Helligbilleder. Østen for Kirkegaarden ligger den forfaldne Eremitbytte, hvor den berømte Eremit, Nikolaj, „Tieren“, tilbragte sit Liv under tavse Betragtninger. Da Kejser Alexander I i 1819 besøgte ham, bød han denne sin af Roer bestaaende Kost.

Ved et Besøg paa Walamo maa man helst anvende en hel Dag foruden den Torsdag Eftermiddag, vi ankommer, og den Lørdag Formiddag, vi afrejser. Man kan dels spasere rundt paa Øen, hvor Skoven faar Lov til at vokse saa nogenlunde, som den vil, og hvor Fugle og Dyr omtrent er blevet tamme, da de intet har at frygte af Menneskene. Endnu bedre er det dog at foretage en Baadtur og lægge ind i de smukke Vige, hvor her og der et Kapel ligger i Skovens Ud-kant, og hvor man overalt modtager dybe Indtryk af Fred, fjernt fra Menneskenes travle Færden.

Den smukkeste af Kirkerne ude paa Øen er Konevski, Guds Moders Kirke, indviet 1870. Den ligger aldeles henrivende mellem to smaa Indsøer, og langs dem kan man spasere Klosterture og drømme sig som Munk. Det er paa Walamo som i Middelalderens Danmark, de fromme Brødre havde et fint Øje for Naturens Skønhed, og de lagde gerne deres Klostre, hvor Skov og Sø mødtes. Og det var ikke blot af Hensyn til Skovens Brænde og Søens Fisk paa Fastedagene. Ved hver af disse Klostre og Kirker rundt om paa Øen er der opført Celler for de Munke, der forretter Gudstjenesten. Ved Gudsmoderskirken tilbragte saaledes Damaskin sine første Munkeaar som Eremit, og hans Hytte ved den ene Sø findes endnu.

Man kan ogsaa lade sig sætte over til den hellige Ø, der ligger 4 km fra Walamos østligste Odde, vel den smukkeste af alle Øerne. Fra Vejen rundt om Klippeøen er der fra alle Sider en Udsigt af sjælden Skønhed. Ogsaa

her findes en Kirke, opført af en Petrograder Storkøbmand.

Med disse Spaserture og Roture er Fredagen gaaet. Lørdag Eftermiddag Kl. 4,30 gaar Damperen *Konkordia* atter fra Walamo over Ladoga til Fastlandet. Kl. 7 er den i Sordavala (Hotel Societetshuset). Det er en lille, afsides, finsk By uden særlige Mærkværdigheder. Den blev anlagt af Svenskerne i 1643 for at hævde Svenskernes Magt i deres ny Besiddelse, Karelen. Den ødelagdes 1705 af Russerne og tilfaldt dem sammen med Karelen ved Freden i Nystad 1721. I Raadhuset findes et lille historisk Museum, der belyser Karelens Historie og Kulturudvikling.

Søndag Morgen gaar Toget Kl. 9,50 fra Sordavala og ankommer til Viborg Kl. 3,53 Eftermiddag (II. Kl. 11,10 Mk., III. Kl. 7,40 Mk.). Et andet Tog gaar Kl. 3,38 Eftermiddag og er i Viborg Kl. 9,21.

Tres.

